

Projekt Waz Pokoju

Twórcą projektu Drogocennych Waz (Ter-bum), nazywanych też Wazami Pokoju, był tybetański lama: **J. Św. Dilgo Khyentse Rinpoche** (1910-1991). Był on wybitnym mistrzem duchowym swojej tradycji – byddyzmu Mahajany, Mahamudry i Wadźrajany, a także poetą i filozofem. Był duchowym doradcą i nauczycielem wielu innych lamów, w tym również nauczycielem tradycji Dzogczen J.Św. Dalajlamy. Był też duchowym doradcą króla Bhutanu i rodziny królewskiej, a także propagatorem tybetańskiego ekumenicznego ruchu Rime. Założył w Nepalu klasztor Schesen, w którym żyje ponad 100 mnichów i który odwiedzają setki osób pobierając tam nauki i uczestnicząc w praktykach buddyjskich. W ostatnich latach życia dwukrotnie odwiedził Tybet, gdzie zainicjował odbudowę oryginalnego klasztoru Schesen, zniszczonego w 1960 roku przez Chińczyków. Przekazywał nauki buddyzmu tybetańskiego tysiącom uczniów w Nepalu, Indiach, Tybecie, Azji Południowo- Wschodniej, a także w Stanach Zjednoczonych i we Francji. W ostatnim roku swojego życia przeprowadził w królestwie Bhutanu ceremonię poświęcenia ponad 6 tysięcy Waz Pokoju, z intencją aby zostały rozmieszczone we wszystkich krajach świata.

W tradycji buddyzmu tybetańskiego **Ter-bum: Drogocenne Wazy Pokoju**, wypełnione mieszanką leczniczych ziół i sproszkowanych szlachetnych kamieni, są poświęcane podczas ceremonii religijnych przez osobę duchowną, z głęboką intencją, aby przyniosły pożytek wszystkim czującym istotom. Umieszcza się je w ważnych miejscach dla oddalenia negatywnych zdarzeń i sprzyjania pozytywnym. Tradycyjnie w Tybecie wazy umieszczane były w świętych posągach lub w podwyższeniach, z których lamowie wygłaszają nauki. Szczere pragnienie dobra dla wszystkich istot wyrażone w ceremonii poświęcenia sprawia, że stają się one błogosławieństwem dla wszystkich odwiedzających te miejsca.

6400 takich waz zostało przygotowanych i poświęconych przez J.Św. Dilgo Khyentse Rinpoche, podczas 2-tygodniowych ceremonii, z przeznaczeniem dla wszystkich krajów świata. Mają się one znaleźć w strefach zagrożonych ekologicznie lub istotnych dla równowagi ekosystemu: górach, puszczech i zbiornikach wodnych, miejscach występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt, jak również w miejscach konfliktów i niepokoju, „zranionych” strasznymi wydarzeniami z historii, w miejscach kultu religijnego i duchowej mocy. Oczekuje się, że tak rozmieszczone wazy będą wspomagać utrzymanie pokoju na świecie i harmonii w sferze ekologicznej i społecznej.

Po śmierci J. Św. Dilgo Khyentse Rinpoche opiekę nad projektem kontynuuje lama Dzongsar Khyentse Rinpoche. Wazy przesyłane z Instytutu Dzongsar w Indiach są rozmieszczone w wielu krajach: w Danii, Norwegii, Finlandii, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Szwajcarii, Holandii, Niemczech, Hiszpanii, Islandii, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Brazylii, Kolumbii, Indonezji, Tajlandii, Australii, Nowej Zelandii i w Polsce.

Informację o tym projekcie przywiózł do Polski w 1999 roku, Jakusho Kwong Roshi, nauczyciel Buddyjskiej Wspólnoty Zen *Kannon*.

Wazy w Polsce

48 waz przeznaczonych dla Polski zostało sprowadzonych z Indii w 1999 roku przez polską „Mahasanghę” - Polską Unię Buddyjską. Przedstawiciele wszystkich zrzeszonych w niej wspólnot wspólnie ustalili listę miejsc, w których wazy miały być umieszczone na terenie Polski. Dobry czas na zakopanie waz przypada od marca do listopada, z pominięciem zimy, kiedy ziemia w Polsce jest zamrznięta. Dużo z nich już znalazło swoje miejsce, rozmieszczaniem waz zajmują się osoby z różnych polskich wspólnot buddyjskich, głównie członków Unii Buddyjskiej. Roshi Jakusho

Kwong bardzo interesuje się tym projektem. Przez te kolejne lata, podczas swojej corocznej wizyty w Polsce prowadzi ceremonię zakopania kilku waz. Zgodnie z zaleceniem wazy trafiają w miejsca ważne pod względem ekologicznym, w miejsca „zranione” cierpieniem z przeszłości, do lasów, miast, zbiorników wodnych.

Jak dotąd Drogocenna Waza Pokoju spoczęła w **Morzu Bałtyckim**, dwie w Karkonoszach (**Góra Śnieżka, Przesieka**), należących do sieci rezerwatów biosfery UNESCO, w **Bieszczadach (Paproć)**, w **Biebrzańskim Parku Narodowym** (miejscu rozległych bagien wzdłuż rzeki Biebrzy, które są ostoją dla wielu gatunków ptactwa), w **Puszczy Białowieskiej**; na Mazurach, na największym polskim **jeziorze Śniardwy**. Kolejna waza została zakopana w opactwie Oblatów na **Górze Św. Krzyż** w Górach Świętokrzyskich. Wazy są też umieszczane w miastach: **Warszawie, Toruniu, Poznaniu, Bydgoszczy, Gnieźnie, Rzeszowie, Kazimierzu Dolnym**; w miejscach dawnych słowiańskich kultów: na górze **Rowokół w Słowińskim Parku Narodowym** (sieć biosfery UNESCO, charakteryzujący się ruchomymi wydhami oraz wieloma gatunkami ptaków, w tym orła bielika) oraz w przedchrześcijańskich kamiennych kręgach w **Borach Tucholskich**.

Szczególnym miejscem modlitw o pokój są w Polsce tereny byłych obozów koncentracyjnych. Wazy znajdują się na terenie byłego obozu w **Auschwitz Birkenau** (największy niemiecki obozu zagłady Żydów) z okresu II wojny Światowej, gdzie zostało zamordowanych blisko 1,5 miliona ludzi, najwięcej narodowości żydowskiej, lecz także polskiej, rosyjskiej, cygańskiej, i innych. Od roku 1995, w listopadzie, odbywają się tam międzyreligijne medytacje Zakonu Pokoju, organizowane z inspiracji Roshiego Berniego Tetsugena Glasmana. Biorą w nich udział osoby z różnych krajów i religii. Waza została zakopana w pobliżu obozu w 2000 roku podczas tych medytacji. W 2003 roku Waza Pokoju została umieszczona również przez uczniów tradycji buddyzmu tybetańskiego w pobliżu innego byłego obozu koncentracyjnego **na Majdanku**, koło Lublina. (Majdanek był drugim po Auschwitz obozem masowej zagłady z okresu II Wojny Światowej, zginęło w nim ok. 360 tys osób, w tym wiele małych dzieci. Ceremonię prowadził Tulku Ugyen, który od swojego zmarłego niedawno ojca, Czime Rigdzina Rinpoche, otrzymał przekaz nauk linii Dziangter). Kolejną Drogocenną Wazę umieściliśmy w pobliżu miejsca zagłady w **Treblince**.

Inna waza znalazła się również na terenie byłego obozu jeńców rosyjskich, z czasu II wojny Światowej, w lasach pod **Siedlcami**.

Roshi Jakusho Kwong prowadził w 2002 roku ceremonię zakopania wazy na stokach **Warszawskiej Cytadeli**. (Miejsce to zostało zasugerowane przez Jacka Kuronia, którego Roshi Kwong zapytał o szczególne miejsce w Warszawie dla umieszczenia wazy. Cytadela była twierdzą rosyjską, zbudowaną w Warszawie przez cara Mikołaja I w latach 30 XIX wieku, jako reakcja na powstanie narodowo-wyzwoleńcze 1830 r, w celu utrzymania kontroli nad Warszawą. Była więzieniem i miejscem straceń polskich patriotów, uczestników zrywów niepodległościowych i działaczy ruchu rewolucyjnego).

Drogocenne wazy znajdują się również w **Regulicach, Pleśnicy, Grabniku, Wildze**.